

Konvensjon om vern av verdens kultur- og naturarv - verdensarvkonvensjonen

Generalkonferansen for De forente nasjoners organisasjon for utdanning, vitenskap og kultur (Unesco), som var samlet til sin syttende sesjon i Paris fra 17. oktober til 21. november 1972,

merker seg at kultur- og naturarven i stadig sterkere grad er truet av ødeleggelse, ikke bare på grunn av forfall, men også på grunn av endringer i sosiale og økonomiske forhold, endringer som forverrer situasjonen gjennom enda mer skremmende former for skade og ødeleggelse,

tar i betraktning at forringelse eller tap av alt som hører kultur- og naturarven til, vil forringe verdensarven som tilhører alle verdens nasjoner,

tar i betraktning at vern av verdensarven på nasjonalt nivå ofte blir mangelfull på grunn av de store ressursene som kreves, og på grunn av utilstrekkelige økonomiske, vitenskapelige og tekniske ressurser i landet der arven som skal beskyttes, befinner seg,

minner om at organisasjonens konstitusjon bestemmer at den skal opprettholde, øke og spre kunnskap ved å ta vare på verdensarven og ved å oppfordre de berørte nasjonene til å inngå nødvendige, internasjonale avtaler,

tar i betraktning at de eksisterende internasjonale konvensjonene, rekommandasjonene og resolusjonene om kultur- og naturarven viser hele verdens folk hvor viktig det er å ta vare på denne enestående og uerstattelige arven, uansett hvilket folk den tilhører,

tar i betraktning at deler av verdensarven er så enestående at det er behov for å ta vare på den som en del av hele menneskehetens kultur- og naturarv,

tar i betraktning at det, på grunn av omfanget av og alvoret i de nye farene som truer, påligger det internasjonale samfunnet som helhet, å delta i vern av kultur- og naturarv av fremragende universell verdi gjennom å yte kollektiv bistand, som, uten å erstatte tiltak staten selv setter i verk, kan utgjøre et viktig tillegg,

tar i betraktning at det er avgjørende for dette formålet å vedta nye bestemmelser i form av en konvensjon som grunnlag for et effektivt system med kollektivt vern av verdensarv av fremragende universell verdi. Systemet bør være permanent og i samsvar med vitenskapelige metoder,

besluttet på sin sekstende sesjon at dette spørsmålet skal gjøres til gjenstand for en internasjonal konvensjon, og

vedtar sekstende november 1972 denne konvensjonen.

I Definisjon av kultur- og naturarv

Artikkel 1

Med "kulturarv" menes i denne konvensjonen:

minnesmerker: arkitektoniske arbeider, monumentale skulpturer og malerier, arkeologisk elementer eller konstruksjoner, innskrifter, huleboliger og sammenstillinger av kulturminner av fremragende universell verdi sett fra et historisk, kunstnerisk eller vitenskapelig synspunkt,

bygninger: grupper av frittstående eller sammenbygde bygninger som på grunn av sin arkitektur, homogenitet eller beliggenhet i landskapet, er av fremragende universell verdi sett fra et historisk, kunstnerisk eller vitenskapelig synspunkt,

steder/områder: anlegg utført av mennesker, eller av mennesker og natur i fellesskap, og områder som omfatter arkeologiske utgravinger og som er av fremragende universell verdi sett fra et historisk, estetisk, etnologisk eller antropologisk synspunkt.

Artikkel 2

Med "naturarv" menes i denne konvensjonen:

naturlige særpreg som fysiske og biologiske formasjoner eller grupper av slike formasjoner, som er av fremragende universell verdi sett fra et estetisk eller vitenskapelig synspunkt,

geologiske og fysiografiske formasjoner og klart avgrensede områder som er tilholdssted for truede arter av dyr eller planter av fremragende universell verdi sett fra et vitenskapelig eller bevaringssynspunkt,

naturområder eller klart avgrensede arealer av fremragende universell verdi sett fra et vitenskapelig eller bevaringssynspunkt, eller på grunn av sin naturlige skjønnhet.

Artikkel 3

Det påhviler enhver stat som er part i denne konvensjonen (statspart), å identifisere og beskrive de ulike kultur- og naturområdene som befinner seg på dens territorium og som er nevnt i artiklene 1 og 2 over.

II Nasjonal og internasjonal vern av kultur- og naturarven

Artikkel 4

Alle statspartene erkjenner at plikten til å identifisere, verne, bevare, formidle og overføre til framtidige generasjoner den kultur- og naturarven som det er vist til i artiklene 1 og 2, og som befinner seg på dens territorium, i første rekke påhviler den samme staten. Så langt ressursene rekker, vil staten gjøre alt for å gjennomføre dette, også, når det er på sin plass, ved hjelp av tilgjengelig internasjonal bistand og samarbeid, spesielt av økonomisk, vitenskapelig og teknisk art.

Artikkel 5

For å sikre effektive tiltak for å verne, ta vare på og formidle kultur- og naturarven på eget territorium, skal alle statspartene, så langt det er mulig og på en mest mulig hensiktsmessig måte, bestrebe seg på å:

1. vedta alminnelige retningslinjer med sikte på at verdensarven skal ha en funksjon i lokalsamfunnet og integrere verdensarven i den alminnelige planleggingen,
2. etablere på sitt territorium, dersom det ikke finnes fra før, én eller flere forvaltningsinstanser med tilstrekkelig personale og midler til å sørge for å sikre, bevare og formidle verdensarven,
3. utvikle vitenskapelige og tekniske studier og forskning og utarbeide driftsmetoder som kan sette staten i stand til å motvirke farene som truer verdensarven,
4. sette inn juridiske, vitenskapelige, tekniske, administrative og økonomiske tiltak som er nødvendige for å identifisere, sikre, bevare, formidle og rehabilitere verdensarven, og
5. opprette eller utvikle regionale sentre for utdanning innen sikring, bevaring og formidling av verdensarven og oppmuntre til vitenskapelig forskning på området.

Artikkel 6

1. Samtidig som de fullt ut respekterer suvereniteten til statene som rår over territoriet hvor verdensarven, omtalt i artiklene 1 og 2, befinner seg, og uten å begrense eiendomsretten fastsatt i nasjonal lovgivning, skal statspartene erkjenne at denne arven er verdensarv som det internasjonale samfunnet som helhet er forpliktet til å ta vare på.
2. Dersom statene som rår over territoriet hvor verdensarven befinner seg, ber om det, skal statspartene, i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjonen, bistå med å sikre, bevare og konservere verdensarven det er vist til i artiklene 1 og 2.
3. Alle statspartene forplikter seg til ikke bevisst å sette inn tiltak som direkte eller indirekte kan skade verdensarven som det er vist til i artiklene 1 og 2 og som befinner seg på andre statsparters territorium.

Artikkel 7

Med internasjonalt vern av verdens kultur- og naturarv i denne konvensjonen menes det å opprette en ordning for internasjonalt samarbeid og bistand for å støtte statspartene i deres arbeid med å identifisere og bevare kultur- og naturarven.

III Mellomstatlig komité for å ta vare på verdens kultur- og naturarv

Artikkel 8

1. Med dette blir det opprettet en mellomstatlig komité for å ta vare på verdens kultur- og naturarv av fremragende universell verdi. Komiteen, kalt verdensarvkomiteen, er en komité under Unesco – De forente nasjoners organisasjon for utdanning, vitenskap og kultur. Den skal bestå av medlemmer fra 15 statsparter, valgt av statspartene på generalforsamlingen som avholdes i løpet av den ordinære sesjonen på Unescos generalkonferanse. Fra den dagen den ordinære sesjonen på generalkonferansen består av minst 40 stater, skal antall medlemsstater i komiteen skal økes til 21.
2. Når det velges medlemmer, skal det sikres at verdens ulike regioner og kulturer blir representert på en rettferdig måte.
3. En representant for Det internasjonale senter for konservering og restaurering av kulturminner – the International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM) (Roma-senteret), en representant for Det internasjonale rådet for kulturminner – the International Council of Monuments and Sites (ICOMOS) og en representant for Verdens naturvernunion – the International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) kan delta på komiteens møter som rådgivere, når statspartene på Unescos generalforsamling ber om det. Det samme kan representanter for andre mellomstatlige eller ikke-statlige organisasjoner med samme formål.

Artikkel 9

1. Funksjonstiden til medlemsstatene i verdensarvkomiteen skal strekke seg fra slutten av den ordinære sesjonen på generalforsamlingen hvor de er valgt, til slutten av den tredje etterfølgende ordinære sesjonen.
2. Imidlertid skal funksjonstiden til en tredel av medlemmene valgt første gang, opphøre ved slutten av den første ordinære sesjonen på generalforsamlingen etter den hvor de ble valgt, og funksjonstiden til ytterligere en tredel av medlemmene valgt første gang, skal opphøre ved slutten av den andre ordinære sesjonen etter generalforsamlingen hvor de ble valgt. Navnene på disse medlemmene plukker generalforsamlingens president ut ved loddtrekning etter at det første valget er gjennomført.
3. Statene som er medlemmer i komiteen, skal velge som sine representanter personer som er sakkyndige på området kultur- eller naturarv.

Artikkel 10

1. Verdensarvkomiteen fastsetter sin forretningsorden.
2. Komiteen kan når som helst invitere offentlige eller private organisasjoner eller enkeltpersoner til å delta i møtene for å gi råd i bestemte spørsmål.
3. Komiteen kan nedsette rådgivende organ når det er nødvendig for at den skal kunne utføre oppgavene sine.

Artikkel 11

1. Enhver statspart skal, så langt det er mulig, legge fram for verdensarvkomiteen en liste over områdene som utgjør en del av verdensarven innen eget territorium, og som egner seg til å bli tatt med på lista som skal settes opp i henhold til punkt 2 i denne artikkelen. Denne lista, som ikke må ses på som uttømmende, skal omfatte dokumentasjon om hvor det aktuelle verdensområdet befinner seg, og hvilken betydning det har.
2. På grunnlag av listene som statene legger fram i samsvar med punkt 1, skal komiteen utarbeide, ajourføre og offentliggjøre en liste over områder som utgjør verdensarv, slik den er definert i artiklene 1 og 2 i denne konvensjonen, og som den mener er av fremragende universell verdi etter de fastlagte kriteriene. Dette er verdensarvlista. Den skal ajourføres og sendes ut minst hvert annet år.
3. For at et område skal komme inn på verdensarvlista, må den staten som er berørt, samtykke. Blir et område som befinner seg på et territorium hvor mer enn én stat gjør krav på suverenitet eller jurisdiksjon, tatt inn på lista, skal dette ikke begrense rettighetene til statene som er parter i tvisten.
4. Når omstendighetene krever det, skal komiteen sette opp, ajourføre og publisere en liste over verdensarv i fare (farelista). Lista skal være en oversikt over områder, ført opp på verdensarvlista, som det krever større tiltak å ta vare på, og som det er bedt om bistand til under denne konvensjonen. Lista skal inneholde anslag over hva slike tiltak kan koste. Den kan bare ta med områder som utgjør en del av verdensarven som er truet av alvorlige og spesifikke farer, som for eksempel det at den kan forsvinne på grunn av økende nedbryting, store offentlige eller private prosjekter eller forhastede urbaniserings- eller turistprosjekter, på grunn av endringer i bruken av områdene eller av eiendomsretten til land, større endringer man ikke kjenner årsaken til, allmenn forsømmelse, utbrudd av eller trussel om væpna konflikt, større ulykker, naturkatastrofer, alvorlige branner, jordskjelv, ras, vulkanutbrudd, endringer i vannstanden, oversvømmelser og tidevannsbølger. Komiteen kan når som helst når det er nødvendig, komme med nye tilføyelser til farelista og offentliggjøre disse.
5. Komiteen skal definere hvilke kriterier som skal legges til grunn for at et område som er en del av verdensarven, skal tas med på en av listene som er nevnt i punktene 2 og 4 i denne artikkelen.
6. Før komiteen avslår å ta et område inn på en av de to listene omtalt i punktene 2 og 4 i denne artikkelen, skal den rådføre seg med statsparten som rår over territoriet hvor området befinner seg.

7. Etter avtale med de berørte statene, skal komiteen samordne og motivere til nødvendige undersøkelser og forskning for å kunne sette opp listene som er nevnt i punktene 2 og 4 i denne artikkelen.

Artikkel 12

Selv om et verdensarvområde ikke er med på noen av de to listene omtalt i punktene 2 og 4 i artikkel 11, betyr det ikke at det ikke er av fremragende universell verdi ut fra andre formål enn dem som kommer fram på disse listene.

Artikkel 13

1. Verdensarvkomiteen skal motta og vurdere anmodninger om bistand fremmet av statsparter, anmodninger som gjelder verdensarvområder som ligger innenfor partenes territorium og som er tatt med eller kan egne seg for å tas med på listene som er nevnt i punktene 2 og 4 i artikkel 11. Hensikten med en slik anmodning kan være å sikre, bevare, formidle eller rehabilitere slike områder.
2. Anmodning om bistand etter punkt 1 i denne artikkelen kan også gjelde identifisering av et verdensområde slik det er definert i artiklene 1 og 2 når foreløpige utredninger viser at det kan være grunn til å undersøke det nærmere.
3. Komiteen skal bestemme hvordan disse anmodningene skal håndteres, når det er formålstjenlig, bestemme hvordan og i hvilket omfang bistand skal gis og på vegne av komiteen, gi fullmakt til å avtale med den involverte regjeringen hvilke tiltak som skal settes i verk.
4. Komiteen skal sette opp en prioritering for arbeidet sitt. Den skal da ta hensyn til hvilken betydning områdene som trenger vern, har for verdensarven, hvor nødvendig det er med internasjonal bistand til områder som best representerer et naturmiljø eller skaperkraften og historien til verdens folk, hvor presserende arbeidet er, hvilke ressurser som står til rådighet for statene som har det truede området innenfor sitt territorium, og, i særdeleshet, i hvilken grad de er i stand til å sikre området med egne midler.
5. Komiteen skal sette opp, ajourføre og offentliggjøre en liste over områder som har fått internasjonal bistand.
6. Komiteen skal bestemme hvordan ressursene til fondet som er opprettet i henhold til artikkel 15 under denne konvensjonen, skal brukes. Den skal forsøke å finne måter å øke disse ressursene på, og sette i verk nødvendige tiltak.
7. Komiteen skal samarbeide med internasjonale og nasjonale statlige og ikke-statlige organisasjoner med tilsvarende formål som konvensjonens. For å implementere programmene og prosjektene, kan komiteen henvende seg til slike organisasjoner, særlig ICCROM, ICOMOS og IUCN, så vel som til offentlige og private organer og personer.

8. Komiteen skal treffe sine beslutninger med et flertall på to tredeler av medlemmene som er til stede og som avgir stemme. Komiteen er beslutningsdyktig når et flertall av medlemmene er til stede.

Artikkel 14

1. Verdensarvkomiteen skal ha et sekretariat oppnevnt av Unescos generaldirektør.
2. Unescos generaldirektør skal forberede komiteens dokumenter og dagsordenen for møtene og være ansvarlig for at komiteens vedtak blir iverksatt. I den forbindelse skal komiteen, så langt det er mulig, dra nytte av ICCROM, ICOMOS og IUCN på områder der de har kompetanse og kapasitet.

IV Fond for vern av verdensarven

Artikkel 15

1. Med dette blir det opprettet et fond for å ta vare på verdensarv av fremragende universell verdi, verdensarvfondet.
2. Fondet skal utgjøres av bundne midler, som skal brukes i samsvar med bestemmelsene i Unescos økonomiske reglement.
3. Fondets midler skal bestå av:
 - a. obligatoriske og frivillige bidrag fra statspartene
 - b. bidrag, gaver eller testamentariske midler fra:
 1. andre stater,
 2. Unesco, andre FN-organisasjoner, særlig FNs utviklingsprogram, eller andre mellomstatlige organisasjoner,
 3. offentlige eller private organer eller personer,
 - c. alle renteinntekter fra fondets ressurser,
 - d. midler skaffet til veie ved innsamlinger eller fra arrangement til inntekt for fondet, og
 - e. alle andre midler godkjent av fondets vedtekter slik de er vedtatt av verdensarvkomiteen.
4. Bidrag til fondet og andre former for støtte som stilles til disposisjon for komiteen, kan bare brukes til formål som komiteen har bestemt. Komiteen kan ta imot bidrag til et bestemt program eller prosjekt under forutsetning av at komiteen har bestemt at et slikt program eller prosjekt skal gjennomføres. Ingen politiske betingelser kan knyttes til bidrag til fondet.

Artikkel 16

1. Uten å begrense de frivillige tilskuddene, forplikter statspartene seg til annethvert år å betale et bidrag til verdensarvfondet i form av en prosentandel¹ som er lik for alle statene, og som blir fastsatt av statspartenes generalforsamling på et møte i forbindelse med Unescos generalkonferanse. Generalforsamlingens vedtak om dette krever tilslutning fra flertallet av statspartene som er representert og som avgir stemme, og som ikke har avgitt erklæring som nevnt i punkt 2 i denne artikkelen. Ikke i noe tilfelle skal det obligatoriske bidraget fra statspartene overstige én prosent av det de bidrar med til Unescos ordinære budsjett.
2. Enhver stat omtalt i artiklene 31 eller 32 i denne konvensjonen, kan erklære at den ikke er bundet av bestemmelsene i punkt 1 i denne artikkelen. Dette må gjøres på det tidspunktet staten deponerer sine ratifiserings-, godkjennings- eller tiltrædelsesdokumenter.
3. En statspart som har avgitt erklæring som nevnt i punkt 2 i denne artikkelen, kan når som helst kalle erklæringen tilbake ved å underrette Unescos generaldirektør. Tilbakekallingen får likevel ikke virkning på det obligatoriske bidraget staten betaler, før samme dag som den etterfølgende generalforsamlingen starter.
4. For at komiteen effektivt skal kunne planlegge arbeidet sitt, må statene som har avgitt erklæring som nevnt i punkt 2 i denne artikkelen, betale inn sine bidrag regelmessig minst hvert annet år, og de må ikke betale inn mindre enn de skulle ha gjort om de hadde vært bundet av bestemmelsene i punkt 1 i denne artikkelen.
5. Statsparter som er på etterskudd med å betale bidraget sitt, enten det er obligatorisk eller frivillig, kan ikke velges som medlem av verdensarvkomiteen. Dette gjelder ikke for det første valget.

Mandatperioden for stater som er medlemmer av komiteen, utløper når valgene omtalt i artikkel 8, punkt 1 i denne konvensjonen, finner sted.

Artikkel 17

Statspartene skal overveie eller oppmuntre til å opprette nasjonale, offentlige eller private stiftelser eller sammenslutninger med formål å oppfordre til donasjoner for vern av verdensarven, slik den er definert i artiklene 1 og 2 i denne konvensjonen.

Artikkel 18

Statspartene skal støtte internasjonale innsamlingskampanjer, organisert av verdensarvkomiteen i regi av Unesco. De skal legge til rette for innsamlinger for dette formålet, satt i gang av instanser nevnt i artikkel 15 punkt 3.

¹ En prosentandel av den medlemskontingenten som statsparten betaler til Unesco.

V Vilkår for internasjonal bistand

Artikkel 19

Enhver statspart kan be om internasjonal bistand til områder med verdensarv av fremragende universell verdi innen eget territorium. Den skal da legge ved søknaden det den måtte ha av opplysninger og dokumentasjon som artikkel 21 krever.

Artikkel 20

I henhold til artikkel 13 punkt 2, artikkel 22 punkt 3² og artikkel 23 kan internasjonal bistand under denne konvensjonen bare gis til verdensarv som verdensarvkomiteen har bestemt, eller kan bestemme, at skal føres opp på en av listene nevnt i punktene 2 og 4 i artikkel 11.

Artikkel 21

1. Verdensarvkomiteen skal bestemme hvordan anmodningene om internasjonal bistand skal behandles, og den skal presisere innholdet i anmodningen, som bør angi nærmere hva som skal utføres, hvilket arbeid som er nødvendig, forventede kostnader, hvor mye det haster og hvorfor staten som ber om bistand, ikke kan dekke alle utgiftene selv. Om mulig, må slike anmodninger støttes av eksperter.
2. Fordi det kan være nødvendig med rask innsats, må anmodninger om bistand etter ulykker eller naturkatastrofer prioriteres høyest i forbindelse med komiteens behandling. Komiteen bør derfor ha til disposisjon et reservefond for slike tilfelle.
3. Før komiteen tar en avgjørelse, skal den foreta undersøkelsene og konsultasjonene den mener er nødvendige.

Artikkel 22

Bistand fra verdensarvkomiteen kan anta følgende former:

1. studier av de kunstneriske, vitenskapelige og tekniske problemene som vern, bevaring, formidling og rehabilitering av verdensarven reiser, jf. definisjonen i punktene 2 og 4 i artikkel 11,
2. engasjering av eksperter, teknikere og faglært arbeidskraft for å sikre at det godkjente arbeidet blir utført på riktig måte,
3. opplæring av personale og spesialister på alle nivå når det gjelder å identifisere, verne, bevare, formidle og rehabilitere verdensarven,
4. forsyning av utstyr som den aktuelle staten ikke selv eier eller er i stand til å skaffe seg,
5. lån med lav rente eller rentefrie lån som kan betales tilbake over lang tid,
6. tildeling av støtte som i unntakstilfelle og av særlige grunner ikke skal betales tilbake

² I den engelske teksten er det ikke sammenheng mellom artikkel 20 og bruken av underpunkt i artikkel 22. Vi har valgt å følge nummereringen i artikkel 22 for å gjøre det enklere.

Artikkel 23

Verdensarvkomiteen kan også skaffe internasjonal bistand til nasjonale eller regionale sentre for utdanning av personale og spesialister på alle nivå når det gjelder å identifisere, verne, bevare, formidle og rehabilitere verdensarven.

Artikkel 24

Før det søkes om internasjonal bistand i stor målestokk, må det gjøres detaljerte vitenskapelige, økonomiske og tekniske undersøkelser. Disse skal basere seg på de mest avanserte teknikkene når det gjelder å verne, ta vare på, formidle og rehabilitere verdensarven, og de må være i samsvar med konvensjonens formål. Undersøkelsene skal også søke å utnytte statens egne ressurser på en rasjonell måte.

Artikkel 25

Normen er at det internasjonale samfunnet bare skal bære en del av kostnadene til arbeidet som er nødvendig. Bidraget fra staten som nyter godt av internasjonal bistand, skal utgjøre en vesentlig del av ressursene som er satt av til det enkelte prosjektet eller programmet, med mindre statens egne ressurser ikke strekker til.

Artikkel 26

I avtalen de inngår, skal verdensarvkomiteen og mottakerstaten angi på hvilke vilkår et program eller prosjekt som får internasjonal støtte, skal gjennomføres. Staten som mottar slik internasjonal bistand, har fortsatt ansvaret for å verne, bevare, og formidle området som får støtte, samtidig som den oppfyller vilkårene i avtalen.

VI Utdanningsprogram

Artikkel 27

1. Statspartene skal på alle mulig måter, og særlig ved hjelp av utdannings- og informasjonsprogram, bestrebe seg på å styrke folks forståelse og respekt for verdensarven slik den er definert i artiklene 1 og 2 i denne konvensjonen.
2. De skal påta seg å holde allmennheten informert om farene som truer denne verdensarven og om virksomheten som pågår i henhold til konvensjonen.

Artikkel 28

Statspartene som mottar internasjonal bistand under konvensjonen, skal sørge for å spre kunnskapen om hvor viktig verdensarven som mottar bistand er, og hvilken betydning bistanden har.

VII Rapporter

Artikkel 29

1. På gitte tidspunkt og etter spesielle regler gitt av Unescos generalforsamling, skal statspartene innrapportere til generalforsamlingen hvilke vedtatte lov- og administrative bestemmelser og andre tiltak som er satt i verk for å gjennomføre konvensjonen. De skal samtidig gi nærmere opplysninger om erfaringene de har høstet på området.
2. Rapportene skal forelegges verdensarvkomiteen.
3. På alle generalforsamlingens ordinære sesjoner skal komiteen legge fram en rapport om virksomheten sin.

VII Sluttbestemmelser

Artikkel 30

Denne konvensjonen er utarbeidet på arabisk, engelsk, fransk, russisk og spansk. De fem tekstene har samme gyldighet.

Artikkel 31

1. Konvensjonen skal ratifiseres og godkjennes av statspartene til Unesco i samsvar med den enkelte statspartens konvensjonelle framgangsmåter.
2. Ratifiserings- eller godkjenningsdokumentene skal deponeres hos Unescos generaldirektør.

Artikkel 32

1. Når Unescos generalforsamling inviterer til det, skal konvensjonen være åpen for tiltredelse fra alle stater som ikke er medlemmer av Unesco.
2. Tiltredelse skal skje ved at et tiltredelsesdokument blir deponert hos Unescos generaldirektør.

Artikkel 33

Konvensjonen skal tre i kraft tre måneder etter den dagen hvor det tjuende ratifiserings-, godkjennings- eller tiltredelsesdokumentet er deponert. Men dette gjelder bare for statene som har deponert sine ratifiserings-, godkjennings- eller tiltredelsesdokument på eller før denne dagen. Når det gjelder de andre statene, skal den tre i kraft tre måneder etter at de har deponert sine ratifiserings-, godkjennings- eller tiltredelsesdokument.

Artikkel 34

De følgende bestemmelsene skal gjelde for statspartene som har et føderalt eller ikke-enhetlig system:

1. når det gjelder de av konvensjonens bestemmelser som kommer inn under lovgivningen til en føderal eller sentral lovgivende myndighet, skal den føderale eller sentrale regjeringens forpliktelser være de samme som dem som gjelder ikke-føderale statsparter;
2. når det gjelder de av konvensjonens bestemmelser som kommer inn under lovgivningen til individuelle delstater, land, provinser eller kantoner som i sin lovgivning ikke er bundet av føderasjonens konstitusjonelle system, skal den føderale regjeringen informere vedkommende myndighet i disse statene, landene, provinsene eller kantonene om de nevnte bestemmelsene og anbefale at de blir vedtatt.

Artikkel 35

1. Alle statspartene kan si opp konvensjonen.
2. Oppsigelsen skal meddeles skriftlig i et dokument som skal deponeres hos Unescos generaldirektør.
3. Oppsigelsen får virkning tolv måneder etter at oppsigelsesdokumentet er mottatt. Den får ingen virkning for de økonomiske forpliktelsene til staten som trekker seg før oppsigelsen er virksom.

Artikkel 36

I tillegg til å informere FN, skal Unescos generaldirektør informere organisasjonens medlemsstater, statene som ikke er medlemmer, jf. artikkel 32, om deponeringen av alle ratifiserings-, godkjennings- og tiltredelsesdokument, omtalt i artiklene 31 og 32, og om oppsigelser etter artikkel 35.

Artikkel 37

1. Unescos generalkonferanse kan revidere konvensjonen. Slike revisjoner skal bare binde statene som blir parter til den reviderte konvensjonen.
2. Dersom generalforsamlingen skulle vedta en ny konvensjon som reviderer denne konvensjonen, skal ikke denne konvensjonen lenger være åpen for ratifisering, godkjenning eller tiltredelse fra den dagen den nye konvensjonen trer i kraft, med mindre den nye konvensjonen bestemmer noe annet.

Artikkel 38

I samsvar med artikkel 102 i FNs charter og på anmodning fra Unescos generaldirektør, skal denne konvensjonen registreres i FNs sekretariat.

Utferdiget i Paris tjuetredje november 1972 i to autentiske eksemplarer signert av presidenten for generalforsamlingens syttende sesjon og av Unescos generalsekretær. Dokumentet skal deponeres i Unescos arkiv, og bekreftede kopier skal sendes alle statene det er vist til i artiklene 31 og 32, i tillegg til FN.